

se sig nøje for, naar han indgaar en Kontrakt, og overveje, om han ikke indlader sig paa noget uforsigtigt; som i de kommende Tider kan bringe Tab. Men disse Forhold er noget, som nærmere kan overvejes, hvis det høje Ting maatte beslutte sig til at ned-sætte et Udvalg til dette Lovforslags Drøftelse.

Af mine Bemærkninger vil det fremgaa, at jeg maa nære Betænkeligheder af afgørende Natur ved Lovforslaget, som det foreligger, og jeg gentager, at det har glædet mig, at ogsaa den ærede Ordfører i Dag har indrømmet, at det kunde være saaledes. Men jeg skal slutte med at sige, at jeg for mit Vedkommende gerne vil deltage i Forhandlinger i et eventuelt Udvalg om de Veje og Midler, der muligvis kunde være til at raade Bod paa uheldige Forhold for dem, der paa særlig Maade kan føle sig brøstholdne ved, at de ikke har kunnet nyde godt af Fæsteflønsningsloven.

J. P. Jensen: Jeg vil takke den højtærede Landbrugsminister for hans Til-sagn om dog at ville være med til at over-veje forskellige Forhold dette Lovforslag vedrørende i et Udvalg eller paa anden Maade. Den højtærede Ministers almindelige Jordbetragtninger kan jeg selvfølgelig ikke dele. Jeg kan ikke dele den Opfattelse, at det er absolut nødvendigt, at man bliver Ejere af Jorden. Jeg anser snarere Ejendomsforholdet for uheldigt; det kan i første Omgang være heldigt, men det skal nok vise sig at blive det, som slaar et saadant Landbrug ned, besværliggør det og bringer det i en Nødstilstand, hvis man faar en Nedgangsperiode. Det vil da vise sig som en af Ejendomsrettens Følger, at man har brugt Pantsætningsretten og overprioriteret sin Ejendom, saa man ikke kan klare sig. Hvis man derimod kun havde Brugsret, men ikke Pantsætningsret, vilde man ikke komme i den Tilstand. At Ejendomsbesiddelsen skulde være en bedre Form end beskyttet Brugsret, kan jeg ikke se. Den uheldigste Brugsform er selvfølgelig den, hvorunder man kan gøres fra sin Ejendom i Løbet af et halvt Aar. Men det er lige uheldigt, enten det gælder Bygninger med Boliger eller det Areal, man skal dyrke.

Det maa blive en Skønssag, om man skal sætte Grænsen for Landbrugsarealet

ved 1 Td. Land eller højere. Men jeg har set Brug paa indtil 1 Td. Land, hvor man har holdt et Par Køer, og Ministeren vil vel ikke benægte, at det er ogsaa et Landbrugsareal. Man skal huske paa, at efterhaanden som Landbruget er blevet Industri, kan man klare sig med mindre Jord, naar man kan købe Næringsstofferne til Dyrene. For Resten er der visse Ting som Foder og Roer, som man kan faa en Del af paa en Tønde Land.

Det, jeg specielt fremdrog og kritiserede, og som jeg fremdeles maa anke over, er, at en Mand, der har leveret Kapital og ydet Arbejde til sit Hjemms Opførelse i en saadan Udstrækning, at det kommer nær op til $\frac{3}{4}$ eller $\frac{1}{5}$ af Brugets Værdi, ikke er beskyttet. Landbrugsministeren siger, at det er et frit Forhold, indgaaet efter fri Kontrakt. Ja, det er tilsyneladende frit. Men det er ikke helt givet, at det er frit for den fattige Mand, som overhovedet ikke er i Stand til at skaffe sig Bopæl nogetsteds eller erhverve den fornødne Jord. Det gælder ikke alene de Brugere, jeg her taler om, men ogsaa en Masse andre Brugere, som nu falder ind under Lovens Beskyttelse; selv saadanne, der har fæstet eller lejet Brug paa indtil 8—12 Tønder Land, har været stillet ganske paa samme Maade. Det er kun Brugsformen og Brugsretten, Loven beskytter; men hvor der har været Tale om Ejendomsforhold, hvor disse Mennesker har foretaget Forbedring af Jorden, drænet Jorden o. s. v., har det indtil et vist givet Tidspunkt kun været et Skøn, om de paagældende kunde faa Erstatning for, hvad de har ydet til et saadant Brugs eller Hjemms Opførelse, og det har været langt flere Hjem, end den højtærede Landbrugsminister vist tænker sig. Det gælder specielt for Øerne, at baade større og mindre Husmandsbrug under Godserne er af den Art, jeg her har nævnt. Det rinder mig i Hu, at Landbrugsministeren under Behandlingen af Jordlovene, da jeg gjorde opmærksom paa dette Forhold, udtalte, at det ikke rigtig var til at forstaa, hvordan en saadan Bruger kunde være interesseret i at forbedre sit Brug, naar han ikke havde Garanti for, at han selv fik Udbyttet af det; og det kan jo tilsyneladende være rigtigt nok. Alligevel vover jeg at paastaa, at disse Brug, baade